

FUŠ-Film u školi vam predstavlja film

Prosinac 2016.

Materijale pripremila Željka Ferenčić, prof.

WEB JUNKIE – OVISNICI O INTERNETU

Izvorni naziv filma: Web junkie

Žanr: dokumentarni

Zemlja i godina proizvodnje: Izrael/SAD, 2013.

Trajanje filma: 73 min

Režija: Shosh Shlam, Hilla Medalia

Scenarij: Shosh Shlam, Hilla Medalia

Direktor fotografije: Shaoguang Sun

Montaža: Enat Sidi

Glazba: Ran Bagno

Producenti: Shosh Shlam, Hilla Medalia, Neta Zwebner - Zaibert

Produkcija: Shlam Productions, Know Productions; Chicken And Egg Pictures, Impact Partners, New Israeli Foundation for Cinema and Television, Yes Docu, Warrior Poets

Distribucija: Restart Label

Službena stranica: <https://www.facebook.com/WebJunkieMovie/>

Najava filma: <https://www.youtube.com/watch?v=xwFtXjeNT6c>

Prikladno za dob: 12+ (I.-IV. razred SŠ)

Korelacija s nastavnim predmetima: hrvatski jezik, medijska kultura, psihologija, sociologija, etika, filozofija, građanski odgoj i obrazovanje, zdravstveni odgoj i obrazovanje

Kratki sadržaj

Film je sniman u Centru za odvikavanje od mrežnih igara i Interneta smještenom u predgrađu Pekinga. Kamera prati trojicu tinejdžera, od njihova ulaska u jedan od 400 takvih centara u Kini, tijekom tromjesečnog razdoblja odvikavanja, pa sve do odlaska kući.

Doprema ih se u klinike najčešće protiv njihove volje, a čuvaju ih vojnici koji nadgledaju dječje odaje okružene ogradama i rešetkama. "To bi se trebalo zvati centar za uništavanje uma tinejdžera. To je kao pranje mozga", kaže jedan od protagonista. Iako je dječak u pravu, problemi leže negdje duboko zakrabiljeni u obiteljskim odnosima pasioniranih ovisnika.

Redateljice filma prikazuju obje strane velike podjele, i nesretne roditelje koji ne znaju kako izaći na kraj s djecom koja po više od 10 sati dnevno provode igrajući World of Warcraft, i usamljene tinejdžere koji traže izlaz u virtualnom svijetu.

Riječi redateljica

"Tehnologija je postala arhitekt naše intime. Komuniciramo novim jezikom skraćenica u kojem slova predstavljaju riječi, a emotikoni osjećaje. Dostupnost i funkcionalnost Interneta je sve raširenija i složenija. Međusobno smo sve više povezani, ali istovremeno i usamljeniji. Stvorili smo novu vrstu samoće. Ljudska interakcija postaje sve manje potrebna, a za mnoge je granica između stvarnog i virtualnog života postala opasno nejasna.

Web Junkie otkriva virtualni svijet, načine na koje nadilazi kulturne granice i utječe na razvoj kulture. Ovaj globalni fenomen kao i osjećaj da se nešto izgubilo u fizičkom, "stvarnom", svakodnevnom životu zapadnjaka, potakli su nas na ovaj put. Otkrile smo da je Kina među prvim zemljama u svijetu označila 'ovisnost o Internetu' kao klinički poremećaj. Osim toga, u cijeloj Kini postoji više od 400 rehabilitacijski centara. Kina je ogledalo ove globalne pojave koju smo smatrale potrebnim istražiti.

Web Junkie je emocionalno putovanje koje ispituje rezultate ovisnosti o internetu i njegove učinke na obitelji i međuljudske odnose, dok istražuje kulturne i emocionalne učinke ovakvog liječenja. Osim toga, film se bavi načinom na koji moderno kinesko društvo, sa svojom kulturom hiper-konkurentnosti, nastoji kontrolirati ono što oni vide kao iznimno negativne učinke interneta."

Hilla Medalia (1977.) nagrađivana je izraelska redateljica i producentica. Magistrirala je film i televiziju na Sveučilištu Southern Illinois i suosnivačica je njujorške produkcijske kuće Know Productions. Dobitnica je nagrade George Foster Peabody i triput nominirana za nagradu Emmy. Njezin dokumentarac "Umrijeti u Jeruzalemu" (2007.) o bombašu samoubojici koji je poginuo sa 17 godina na jeruzalemskoj tržnici, prikazivan je u Americi na HBO-u i brojnim drugim televizijama širom svijeta. Medalia je producirala i dokumentarac "Nakon oluje" (2009.), o skupini njujorških glumaca s Broadwaya koji putuju u New Orleans kako bi umjetnošću olakšali oporavak za trinaestero djece nakon uragana Katrina. Njezini noviji naslovi uključuju "Ples u Jaffi" (2013.), "Sjajna životna priča" (2014.) i "Censored Voices" (2015.).

Shosh Shlam je proteklih desetak godina režirala i producirala brojne nagrađivane dokumentarce koji su prikazivani na prestižnim filmskim festivalima i TV kanalima diljem svijeta. Među njima se ističu "Last Journey into Silence" (2003.), priča o ljudima koji su preživjeli Holokaust, a danas su u bolnicama za mentalno oboljele u Izraelu; potom "Be Fruitful and Multiply" (2005.), o ženskom otporu u ortodoksnom društvu, te "Good Garbage" (2008.) koji oslikava borbu za opstanak na smetlištu na Zapadnoj Obali gdje palestinska djeca zarađuju na smeću židovskih doseljenika. Shosh je diplomirala kazalište na sveučilištu u Tel Avivu, studirala u New Yorku na Školi vizualnih umjetnosti i magistrirala komparativnu književnost na Sveučilištu Bar Ilan.

Intervjue s redateljicama pogledajte na sljedećim poveznicama:

- <http://www.vice.com/video/shosh-shlam-on-her-new-documentary-about-internet-addicts-121>
- <https://www.youtube.com/watch?v=HHEL-u2op0o>
- <http://www.pbs.org/pov/webjunkie/interview/>

Riječ kritike

„Fascinantno istraživanje ovisnosti o Internetu, kao i mladih u Kini koje su razočarali i njihovi otuđeni roditelji i politika jednog djeteta.“

- Marlow Stern (*The Daily Beast*)

„Shlam i Medalia usvojile su neosuđujući pristup, dopuštajući kamerama da promatraju razgovore mladih i njihovih roditelja, kako bi nam omogućile da sami izvučemo zaključke o tome koliko je ta ovisnost posljedica društvene izolacije, politike jednog djeteta ili jednostavno upitnog roditeljskog odgoja. Dopuštaju nam da propitujemo jesu li rehabilitacijski kampovi najbolje rješenje i koje bi implikacije takvog bijega u irealno mogle biti za druge pozapadnjačene zemlje.“

- Amber Wilkinson, *The Telegraph*

„Postupci redateljice uključuju opservaciju, uporabu metode prateće kamere te mnogo intervjua sa svim sudionicima priče uključujući psihijatrice, pacijente, profesore, ali i roditelje. Kako je kamera sveprisutna, često možemo čuti razgovore tinejdžera smještenih u instituciju koji, u većini, tematiziraju online igre. Vrlo inteligentna struktura filma ne upoznaje gledatelja sa svime odjednom, već mu pruža informaciju po informaciju, iz raznih perspektiva, kako bi stvorio vlastito mišljenje.“

Ovisno o situaciji, redateljice se postupcima prilagođavaju stvarnom slučaju. To uključuje promjene rakursa, primjerice korištenje gornjeg rakursa kada otac ostavlja Hopea iza rešetaka ili donji rakurs kada jedan od voditelja komune tjera tinejdžere na jutarnju tjelovježbu. Također, uključuje i korištenje izuzetno dugog kadra u situaciji kada je Hope primoran ocu reći „tata“ 30 puta. Sve postaje u najmanju ruku nelagodno što odlično ocrtava atmosferu koja je postojala za vrijeme snimanja scene. Naturalistički kadrovi odlično odgovaraju tonu filma, ali s vremena na vrijeme, ti isti kadrovi znaju postati i repetitivni. Sveukupno, *Web Junkie* je izuzetno zanimljiva studija situacije s kojom se Europljani ne susreću često, odnosno ne u mjeri u kojoj je to u Kini gdje 618 milijuna ljudi koristi Internet.“

- Tin Bačun, *Ziher.hr*

Festivali i nagrade

- Filmski festival Sundance, 2014. - nominacija za glavnu nagradu žirija
- Sheffield Doc/Fest, UK 2014. - natjecateljski program
- Hong Kong International Film Festival, 2014.
- Melbourne International Film Festival, 2014.
- CPH:DOX, Danska 2014. - službena selekcija
- ZagrebDox, 2014. - program Teen Dox

O filmu

Web Junkie, dokumentarni film izraelskih redateljica Shoshe Shlam i Hille Medalia, zanimljiva je studija ovisnosti o internetu koja stavlja pod reflektor revolucionarno i kontroverzno liječenje u kineskim rehabilitacijskim centrima. Riječ je o provokativnom filmu koji istražuje osebujne aspekte globalnog trenda ovisnosti o internetu i osnovna pitanja vezana uz poremećaje, načine liječenja i ponašanje pacijenata.

Kina je prva zemlja na svijetu koja je prekomjerno korištenje interneta dijagnosticirala kao klinički poremećaj - svatko tko koristi Internet više od 6 sati dnevno, a da nije vezano uz posao ili studij, smatra se ovisnikom. Dapače, ovisnost o Internetu je 2008. proglašena najvećom zdravstvenom prijetnjom za kinesku mladež i javno zdravstvo. Do sada je otvoreno više od 400 rehabilitacijskih centara diljem zemlje kao odgovor na ovu epidemiju, a svaki od njih je ispunjen pacijentima. Roditelji plaćaju više nego dvostruko od prosječne mjesečne plaće kako bi poslali svoju djecu na liječenje.

Upravo je jedan takav centar, iako ne isti koji je prikazan u 'Web Junkieju', naveo je redateljice da snime film. Naime, redateljica Shlam je vidjela australsku reportažu o mladiću koji je navodno pretučen do smrti tijekom liječenja u Japanu. "Kad sam to vidjela, željela sam prikazati mračnu stranu interneta. Željela sam otići u Kinu, gdje je taj fenomen došao do ekstrema." Tako je upoznala profesora Tao Rana, direktora Centra za mentalni rast kineskih tinejdžera koji se nalazi u vojnoj bazi u Daxingu na jugu Pekinga. Ovaj viši pukovnik i jedan od vodećih psihijatarata za ovisnost o Internetu, prvi je osnovao kliniku ovakve vrste u Kini. Filmašima je pristao otvoriti vrata institucije smatrajući da je to jedan od načina da se objasni vrlo važno pitanje ovisnosti o Internetu koja svakako utječe i na zapadni svijet.

Profesor Tao je prvi identificirao opsesivno korištenje Interneta kao ovisnost i usporedio to s ovisnošću o heroinu. Uveo je metodu liječenja koja je mješavina "boot kampa" i obiteljskog savjetovanja. Uključuje fizički trening u vojnom stilu, lijekove, grupne terapije i kontroliranu prehranu kako bi se ovisnici ponovno povezali s društvom. Tamo nema Wi-Fija. Djeca su potpuno odsječena od elektronike. Osim kad su priključena na uređaj kojim psihijatri promatraju njihovu moždanu aktivnost.

Izazovi snimanja

Profesor Tao omogućio izvanredan pristup u centar, misleći da će snimanje trajati nekoliko dana, ne shvaćajući što zapravo znači snimati dokumentarac. Nbrojeno puta intervjuirali su ga kineski i međunarodni mediji, no postoji velika razlika između kratkih razgovora i snimanja dokumentarca. Redateljicama je u početku bila dodijeljena medicinska sestra koja ih je pratila i morala odobriti svaki kadar. Ubrzo je postalo jasno da na taj način neće moći slobodno snimiti što se sve zapravo događa, stoga su od voditelja centra tražile nesmetan pristup, što im je na koncu i odobreno.

Zanimljivo je da redateljice nisu imale dopuštenje kineskih vlasti da snimaju u centru (nisu ni tražile dozvolu znajući da je to nemoguće), a brigu im je dodatno stvarala činjenica da se nalaze u vojnoj bazi. Zapadnjacima naime nije dozvoljen pristup kineskim bazama, pa su morale pokrivati glave i voziti se uokolo u automobilima sa zatamnjenim staklima. Tijekom četveromjesečnog snimanja, jednom su čak bile uhvaćene od strane vojne policije i morale odmah napustiti lokaciju uz prijetnju oduzimanja putovnica ukoliko se vrate. Srećom, cijeli tim nije bio u tom trenutku s njima, tako da vlasti nisu vidjele kamere. Neumoljive redateljice već su se sutradan vratile u centar i na svu sreću, nisu više imale susrete s policijom. Profesor Tao je također inzistirao da ostanu u bazi cijelo vrijeme ukoliko žele nastaviti snimati.

Snimanje u kampu tijekom trajanja jednog ciklusa liječenja, bilo je filmašima fizički i emotivno vrlo izazovno. Redateljice su provele dane i noći s djecom u centru, spavajući (zimi u kaputima) na krevetima na kat, s tankim madracima, bez tuševa, po ekstremnoj vrućini i ekstremnoj hladnoći. Teško im je bilo gledati djecu koja su tek stizala u centar i koje je čekala velika prilagodba. Mnoga djeca bila su očajna, a neka od njih sklona samoubojstvu. No, življenje u bazi omogućilo im je snimanje cijelog tretmana, od ranog jutra do kasno u noć, te su brže i lakše izgradile povjerenje roditelja i djece. Sama djeca su se brzo otvorila i sprijateljila s filmašima, vjerojatno jer su se osjećala stalno napadana od strane liječnika i roditelja.

Prevladavanje kulturnog jaza

Veliki izazov s kojim su se redateljice suočile bila je i komunikacija s osobama pred kamerom. Nitko od filmske ekipe nije govorio mandarinski, stoga su jako ovisile o prevoditeljima. Isto tako, u kineskoj kulturi je duboko ukorijenjen pojam "sačuvati obraz", stoga nije bio lak zadatak uvjeriti roditelje da ispričaju svoje priče i dopuste snimanje njihove djece. Jedan od roditelja se bojavao da se njegov sin neće moći vjenčati ukoliko ga snime. Također, u samom centru postoji i žensko krilo. Iako su redateljice željele snimiti i jednu od djevojaka, roditelji im nisu dali dopuštenje, strahujući da će to poremetiti njihovu budućnost.

Roditelji koji su pristali na razgovor priznali su da kako potpuno devastirani i da je za njih centar bio apsolutno posljednje utočište. Trebalo je vremena da djeca i roditelji, koji su bili u vrlo osjetljivom stanju, pristanu na snimanje. Nakon što im je rečeno da će se njihova priča, iako bolna, ispričati i pomoći drugoj djeci u svijetu, složili su se.

Sam profesor Tao kaže da su Kinezi vrlo introvertirane osobe koje rijetko govore o svojim osjećajima, stoga misli da je to jedan od razloga što je u Kini ovaj fenomen uzео takvog maha. Unatoč činjenici da je kineska kultura zatvorenija i drugačija, redateljice su uspjele prenijeti atmosferu koja vlada u centru i stvoriti intimni dijalog s osobama u centru.

Kontroverzno liječenje

Program liječenja koji je razvio Tao, namijenjen je djeci od 13 do 18 godina, a traje od tri do četiri mjeseca. Pažljivo reguliranom prehranom i spavanjem, vojnom stegom i fizičkim treningom, zajedničkim terapijama, predavanjima, pa čak i ponovnim učenjem osnovnim higijenskih navika, pokušava se povezati pacijente sa stvarnošću. Direktor centra tvrdi da stopa uspješnosti tretmana iznosi 70%.

Većina ovisnika su dječaci koji mahom igraju videoigru World of Warcraft, dok djevojke opsesivno igraju južnokorejsku igricu "How many husbands you can have". Od svih pacijenata, redateljice su najviše pažnje posvetile trima mladićima po imenu Hope (16), Nicky (16) i Hacker (15). Prateći njihove sudbine i svakodnevicu u komuni, doznajemo štošta

o stvarnim posljedicama nekontroliranog navlačenja na Internet, ali i da u dosta slučajeva temelj problema leži u lošim roditeljskim angažmanima. Gotovo svi roditelji izgledaju potpuno odvojeni od vlastite djece s kojom rijetko razgovaraju. "To je gore nego razgovor sa strancem", kaže jedan otac u filmu.

Tinejdžeri koji su ovdje poslani obično su prkosni, otuđeni, uzrujani, depresivni ili usamljeni. Prolaze kroz program skidanja s online igrice i nisu nimalo sretni zbog toga. Nezadovoljstvo djece nije baš nerazumljivo, budući da su ih roditelji tamo odveli najčešće protiv njihove volje. Načini na koji djeca tamo dolaze prilično su bizarni i stavljaju u pitanje moralnost cijelog programa: neku djecu roditelji dovode na prijevaru, neke čak drogiraju (u dogovoru s ustanovom) da bi se probudili u svojevrsnom zatočeništvu. Nickyju se primjerice roditelji rekli da idu na skijanje u Rusiju, a umjesto toga su ga doveli na odvikavanje.

Na početku dokumentarca centri djeluju kao mjesto na kojem se trenira strogoća i u kojima se mlade ovisnike gotovo vojničkim drilom pokušava udaljiti od računala. Tijekom boravka u klinici, mogu se vidjeti "dril-majstori" i vojni čuvari koji patroliraju odjelima. Posvuda su postavljene kamere, ležajevi se nalaze u skućenim prostorima, a dječji odjeli nalikuju zatvorskim ćelijama, okruženi rešetkama, malim prozorima, krevetima na kat i posebnim, zaključanim ulazima.

Djeca su podvrgnuta fizičkim treninzima s time da je zimi jako hladno u Pekingu, a ljeti iznimno vruće. Neka od njih jedva mogu skočiti ili napraviti sklek, a ponekad su prisiljena postrojiti se i u čučućem položaju sjediti pola sata, što izgleda kao prava noćna mora tinejdžerima koji su inače nespretni i imaju višak kilograma. Poput malih vojnika, u maskirnim odorama marširaju bolničkim dvorištem i pjevaju pjesme o pravilima, disciplini i kako će kineska vojska pokoriti svijet.

Djeca koja stižu u centar izgledaju očajno, umorno, mrzovoljno i svakako prestrašeno. Osim rutinskih pretraga, prisustvuju terapijama sa zaposlenicima klinike na kojima često budu i njihovi izbezumljeni roditelji. Ne postoji terapija jedan-na-jedan, već se dvaput tjedno odvijaju grupne terapije koje bi trebale pokriti dječje emocionalne potrebe. Moraju slušati obrazovne seminare, sobe držati urednima, a kamera prikazuje i plastične čaše koje sadrže tajanstvene lijekove koje svakodnevno moraju piti iako zapravo ne znaju što konzumiraju.

U jednom posebno mučnom dijelu, Hope je protjeran u samicu nakon što je s nekolicinom dječaka pobjegao iz klinike u obližnji internet kafić. Budući da je osmislio cijeli plan i priznao krivicu, sljedećih deset dana proveo je u potpunoj izolaciji, te s vremena na vrijeme bio zavezan za krevet.

Rehabilitacijski centri kao spas za očajne roditelje

Unatoč spartanskim uvjetima, roditelji dobrovoljno šalju svoju djecu u centar. Sam tretman je vrlo skup i košta 10 000 juana (odnosno 1 650 dolara), što je dvostruko više od prosječne kineske mjesečne plaće. No, roditelji često nemaju izbora nego posuditi novac od obitelji i prijatelja. "Ovi roditelji su stvarno očajni. Odvođe tamo svoju djecu, jer je to njihov posljednji izbor. Oni stvarno žele da im netko pomogne. Moraju platiti puno novaca, jer to nije subvencionirano od strane vlade", rekla je u jednom intervjuu redateljica Medalia.

Ipak, roditelji smatraju da je cijeli ovaj tretman vrijedan toga. Kako se film nastavlja, Taov tretman počinje djelovati sve manje diktatorski i sve više kao ono što bi trebao biti - posljednja nada. To je posebno vidljivo ako gledate roditelje djece koji su emotivno na rubu snaga i više ne znaju što bi učinili da djecu odmaknu od njihove ovisnosti. "Otkad je počeo koristiti internet, otuđio se od prijatelja i rodbine", "Došli bi mu prijatelji i pozvali ga da idu van, no on bi ih sve odbio", "Pretvorio se u drugu osobu", neke su od izjava roditelja, od kojih neki navode da su im se djeca ispisala iz škole i prestala kupati, dok su drugi počeli nositi pelene kako ne bi morali prestati igrati igru.

Većina djece u Daxingu je suspendirana iz škole, a neka od njih potpuno izbačena. Mnoga od njih ne vide ništa loše u igranju World of Warcraft 15 dana ili 2 mjeseca bez prekida ili trošenja 8500 dolara na igricu, što iznosi više nego godišnja zarada prosječnog Kineza. Jedan dječak je pokušao izvršiti samoubojstvo kad su mu roditelji zaplijenili računalo. Jer, »stvarnost je lažna«, kaže jedan od njih. Izuzetno osjetljivi, prikrivaju svoju ranjivost šalama i sarkazmom. Duboko u sebi, svjesni su da problem postoji, ali većinom su preponosni da to i prihvate.

Roditelji s tugom govore kako su njihova djeca postala bezosjećajna i emocionalno nedodirljiva. Usmjeriti dijete dalje od ove ovisnosti, vratiti ga u školu i ponovno razvijati njihove stvarne životne komunikacijske vještine njihov je prioritet. Sam profesor Tao napominje da zbog načina na koji ta djeca komuniciraju, ona gube emocionalnu inteligenciju, odnosno sposobnost komunikacije u stvarnom životu čime se narušavaju njihovi međuljudski odnosi. Postali su majstori u svemu što je "online" i to im je uzbudljivo, no s druge strane prestaju razgovarati jedni s drugima licem u lice i gube jezik osjećaja. Dvoje djece u istoj sobi koja međusobno razgovaraju pomoću tekstualnih poruka, samo je jedan od primjera.

Zapadnjaci će smatrati potpuno neprimjerenim ovaj vojni pristup i "old-school" pokušaj rješavanja problema XXI. stoljeća. Čini se da mnogi od ovih tinejdžera nisu delikventi. Osim tjelovježbe, u centru ne postoje kazališni, glazbeni ili umjetnički programi pomoću kojih bi djeca mogla razvijati neke druge interese. No, profesor Tao smatra kako im vojna disciplina pomaže. Prije no što su poslana u kamp, djeca su igrala igrice bez prestanka, i u tom smislu ne poznaju granice, stoga Tao smatra da je stjecanje discipline i razvijanje osjećaja odgovornosti ključno.

Razumijevanje kulturnog konteksta

Ovisnost o internetu smatra se ozbiljnim problemom u Kini koja je 2008. proglasila ovu vrstu ovisnosti kao najveću prijetnju tinejdžerskoj generaciji. "Elektronički heroin" riječi su kojima profesor Tao opisuje ovu bolest od koje liječi sve više mladih. "Ovisnici žude za heroinom i traže ga svakodnevno. Tinejdžeri pokazuju istu želju i vesele se igranju online igara svaki dan", kaže Tao. Za razliku od drugih država u kojima tinejdžeri igraju videoigre kod kuće i na prijenosnim računalima, u Kini mladi masivno odlaze u internetske kafiće gdje satima, pa i noćima, sjede pred računalom sa slušalicama na ušima.

Sigurno je da ta djeca bježe od nečeg u virtualni svijet, a kao i kod bilo koje druge ovisnosti, postoji potreba da se dublje pogleda uzroke ove potrebe za bijegom. Hacker kojeg vidimo u filmu, žrtva je obiteljskog nasilja (otac sam kaže kako ga je pokušao ubosti nožem, u zanosu ljutnje, "samo" kako bi ga zastrašio), a Hope i Nicky isto tako dijele problem disfunkcionalnog odnosa u obitelji. Najveću poteškoću, međutim, predstavlja usamljenost. Prijatelje pronalaze preko interneta, a Hacker kada se i zaljubi, zaljubi se online. Jedan od uzroka usamljenosti je rezultat kineske politike jednog djeteta, zbog koje tinejdžeri nemaju braće i sestara. Isto tako, na snazi je strogi, konzervativni sustav obrazovanja, a roditelji, odgajani prema načelima komunističke partije, zbunjeni su "prioritetima" svojih potomaka i njihovom izlaganju drugim kulturama, konzumerizmu i slično.

S druge strane, ta ista djeca zanemarivana su od strane (prezauzetih) roditelja koji ne ispunjavaju njihove emocionalne potrebe te u nekim slučajevima okrivljuju internet za složene društvene i bihevioralne probleme. Iako je jasno da su odnosi unutar obitelji ove djece poremećeni, teško je odrediti što je bilo prije – kokoš ili jaje. Valja napomenuti da su Kinezi inače rezervirani po pitanju emocija, što možemo vidjeti na primjeru u filmu kada medicinari pozivaju roditelje da zagrlje svoju djecu ili kada dječak mora reći svom ocu "volim te". Jedan od roditelja priznaje: "mi nismo prijatelji s vlastitom djecom. Samo tražimo da uče."

Svi ti faktori utječu na usamljenost djece. Roditelji su pak bespomoćni jer im je društvo nametnulo previše (radnih) obveza i nemaju vremena posvetiti se djeci onoliko

koliko bi to htjeli. U filmu Nicky kaže da kad se osjeća usamljeno, odlazi na računalo i pronalazi još jednu usamljenu osobu. To je zapravo zajednička karakteristika ove djece, stoga su autorice željele nazvati ovaj film "Još jedna usamljena osoba na drugoj strani".

"Web Junkie" inače nije prikazan u Kini. U zapadnim medijima mnogo se pisalo o filmu i metodama liječenja u Daxingu, te su mnogi krivili Kinu za kršenje ljudskih prava. Nakon što je film imao međunarodnu premijeru na Sundencu, kineska vlada zatvorila je kamp u Daxingu, a profesor Tao je premješten na drugu lokaciju koji nije vojni objekt. Redateljice ističu: "Ponosne smo što je naš film mogao biti katalizator za čak i male promjene u načinu na koji su ovi dječaci liječeni u Kini. U širem smislu, međutim, naš film govori o mračnoj strani interneta i problemu koji apsolutno utječe i na Zapad. Nadamo se da naš film može biti katalizator za promjene".

Internet ovisnost je u porastu u svim azijskim zemljama, uključujući Južnu Koreju, gdje su online igre jedan od najvećih kulturnih izvoza zemlje. No, valja napomenuti da još uvijek ne postoji globalni konsenzus među stručnjacima što sve čini ovisnost o internetu u strogo medicinskom smislu i kako je tretirati. Godine 2013. ovisnost o internetu je samo navedena kao dodatak dokumentu DSM (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders). Uz milijune (ako ne i milijarde) ljudi zalijepljenih za ekrane, jasno je da pretjerano korištenje tehnologije predstavlja univerzalni problem i ne ograničuje se samo na Kinu. Dok se metode liječenja mogu razlikovati, mi ćemo morati, na ovaj ili onaj način, pronaći učinkovite načine da naše korištenje tehnologije postane umjereno, te pružiti pomoć onima kojima je to potrebno.

Što je to ovisnost o Internetu?

Internet je mnogima nezaobilazno sredstvo za rad, učenje, razmjenu iskustava, zabavu ili pak druženje s prijateljima. Postao je neizostavan dio naših života. No, ovaj neograničen izvor informacija i zabave nažalost može dovesti i do pretjerivanja pri upotrebi, do te mjere da se može govoriti o ovisnosti. Koliko je vremena normalno (zdravo?) provoditi na internetu? Na ovo pitanje je vrlo teško odgovoriti budući da je i upotreba interneta

različita – bilo da se kod osobe radi o poslu koji je vezan uz internet i informacije, potrebi za komunikacijom s velikim brojem udaljenih ljudi i slično.

Uglavnom se svi slažu da se radi o problemu ukoliko vrijeme provedeno online počinje utjecati na vaš “offline” život – neovisno provodite li 2 sata, 8 sati, 16, ili čak i spavate pred računalom. Također, nije samo vrijeme provedeno pred računalom vrijeme na internetu – putem pametnih telefona mnogi komuniciraju s društvenim mrežama, razmjenjuju e-mailove ili se bave ostalim online aktivnostima kao i na računalu.

Jedna od rizičnih skupina za razvitak ovisnosti su adolescenti. Ovisnost o internetu znači njegovo prekomjerno korištenje u obliku koji može uzrokovati teškoće u svakodnevnom životu, te narušiti fizičko ili psihičko zdravlje. Pri tome ona ima mnogo sličnosti s klasičnim ovisnostima, ali je razlika u tome što se ne konzumiraju fiziološke tvari, nego se ovisnost očituje u potrebi za konzumiranjem sadržaja koji se nude na internetu u cilju postizanja zadovoljstva i smanjenja nemira i napetosti. Istraživanja među studentima su pokazala da studenti ne mogu bez interneta i mobitela. Studenti su bili zamoljeni da 24 sata ne koriste internet ili mobitel, nakon čega su neki pokazivali znakove apstinencijske krize, žudnje i anksioznosti. Osim osjećaja uznemirenosti, neki od studenata osjećali su se usamljeno.

Sama ovisnost lakše se razvija kod povučenih, sramežljivih, usamljenih, nesigurnih, depresivnih, tjeskobnih i hiperaktivnih adolescenata. Najčešće se radi o djeci i mladima koji se ne mogu dokazati i steći željeni status među vršnjacima i drugim osobama u stvarnom svijetu. Gubljenjem kontakta sa stvarnošću tijekom igranja računalnih igara u svojim glavama lako i brzo od gubitnika postaju veliki heroji i pobjednici - gotovo sve im polazi za rukom, imaju natprirodne moći i sposobnosti, uspješno pobjeđuju virtualne suparnike i neprijatelje, prelaze jednu razinu za drugom, skupljaju bodove... i tako satima, danima, mjesecima, nerijetko i godinama. Mediji su prepuni priča o stravičnim posljedicama internetske ovisnosti, od roditelja koji su ostavili dijete da umre za internetskim igrama, do djece koja su sama počinila ubojstvo pod utjecajem takvih igrica, ili zato što su im ih oduzeli.

Vrste ovisnosti o internetu

- **Ovisnost o društvenim mrežama** – Facebook, Twitter i druge mreže koje omogućavaju upoznavanje novih ljudi, komuniciranje sa starim poznanicima, lakše dijeljenje slika i ostalih novosti. Društvene mreže neke su od najposjećenijih stranica. Upoznavanje je puno brže, uobičajene društvene formalnosti nisu potrebne, a u online svijetu svatko može biti kakav se predstavi – česte su lažne slike i izmišljeni identiteti. Gotovo je uvijek moguće naći nekog tko je trenutno dostupan za razgovor, u bilo koje doba dana i noći. Relativno je lako i postati popularan – na internetu su svi jednaki, neovisno o boji kože, starosti i izgledu. Također, dokazano je da što više vremena provedemo na društvenoj mreži, veća je mogućnost da mislimo kako naši prijatelji žive sretnije od nas.

- **Ovisnost o online igrama i drugim aktivnostima** poput kockanja, sudjelovanja na aukcijama ili u webshoppingu. U ekstremnim slučajevima se stvarni život može početi vrtjeti oko online života – posao, obaveze, društveni kontakti, san – sve se zapostavlja kako bi se provelo čim više vremena na internetu. Dok se online kockanje i klađenje često veže uz ovisnosti u stvarnom životu, online igre je malo teže objasniti. Uglavnom se radi o osjećaju društvene pripadnosti (klanovi MMORPG igrača) te željom za natjecanjem i pomaganjem drugima (npr. Farmville -igrača pomaganjem jedni drugima omogućuju daljnje napredovanje). Također, za razliku od ostalih računalnih igara – većina ovih online igri nema kraja,

napredovanje ide unedogled, a cilj igre je skupiti čim više bodova, odlikovanja ili nadograditi svoj lik.

- **Preopterećenost informacijama** uključuje stalnu potragu za novim informacijama i znanjem. Osobe koje žude za znanjem na internetu nalaze nepresušan izvor informacija. No, ukoliko želja za znanjem pređe u stanje konstantnog pretraživanja, istraživanja nebitnih stvari bez puno zadržavanja na njima, može se govoriti o ovisnosti o informacijama. Čita se i istražuje sve, neovisno o uobičajenim interesima, a svaka nova stranica donosi nove informacije i nove poveznice koje moraju biti dalje istražene. Često se može dogoditi da, kad se i ide "samo kratko pogledati nešto", ostane par sati na internetu i završi na nekoj totalno desetoj temi bez da su se i našle potpune informacije o početnoj pretrazi.

- **Ovisnost o cyberseksu** koja podrazumijeva opetovano pretraživanje i pregledavanje pornografskih materijala. Od toga je napravljena cijela industrija na internetu. Uz relativno laku dostupnost, anonimnost te privatnost doma koji se vežu uz ovakve online usluge za odrasle, često stradaju veze u pravom životu.

Pokazatelji ovisnosti o Internetu

- udaljavanje od obitelji i prijatelja; virtualni svijet služi kao zamjena za realne socijalne kontakte i druženja.
- gubitak pojma o vremenu i paljenje računala čim se ustane iz kreveta
- zanemarivanje izgleda i osnovnih životnih potreba kao što su hrana i spavanje
- zanemarivanje obaveza i slabi rezultati u radu (uzrokovani nedostatkom vremena)
- osjećaj krivice zbog vremena provedenog na internetu
- zaboravljanje na brige, poricanje ovisnosti i lažna opravdanja za vlastito ponašanje
- moguće tjelesne posljedice poput problema s vidom i rukama, oštećenje kralježnice prilikom dugog sjedenja, razdražljivost i depresivnost, a moguće su i epilepsije uslijed izgladnjivanja.

Liječenje

Važno je razumjeti da nisu računalo i internet to što uzrokuje i razvija ovisnost, već se radi o osobnim poteškoćama koje uobičajeno nazivamo poremećajem kontrole impulsa (u stručnoj se psihološkoj literaturi pri opisivanju simptoma često susreće pojam opsesivno-kompulzivno ponašanje), pri čemu je internet samo medij na kojem se takve teškoće ispoljavaju.

Nadalje, problematika terapije ove vrste ovisnosti je u tome što kompletna apstinencija nije moguća. Računala i drugi elektronički mediji su predmeti svakodnevnog života. Roditeljima je danas sve veći izazov u dnevnoj rutini njihove djece uspostaviti zdravu ravnotežu između vremena provedenog za igru i zabavu te vremena iskorištenog za ostale aspekte njihovog života. Problem razvoja ovisničkog ponašanja najčešće se ne primjećuje sve dok ne poprimi veće razmjere i vidljive opisane posljedice. Zato je važno da se roditelji informiraju i steknu znanja o tome kako će njihova djeca ispravno koristiti internet, te ih u tome podučiti i usmjeriti. U terapiji se stoga pokušava učiti savjesno korištenje medija.

Same zabrane ne pomažu jer nam je internet dostupan na svakom koraku, bilo putem pametnih telefona, internet kafića ili pak na prodajnim mjestima operatera. Potrebno je osobu naučiti umjerenosti i zainteresirati ju za druge aktivnosti, poput hobija, odlaska u prirodu ili druženja. Blago nadziranje može pomoći - ukoliko već ne možemo u potpunosti ukinuti upotrebu interneta, pluginovi za preglednike poput LeechBlock-a (Firefox) ili Chrome

Nanny (Chrome) omogućavaju vremenske limite ili potpuno blokiranje za određene stranice koje su dio ovisnosti.

Isto tako, neke su studije došle do zaključka da je kognitivno behavioralna terapija dobra metoda za liječenje ovog oblika ovisnosti. Ova vrsta psihoterapije poučava osobe tome kako zamijeniti štetne radnje zdravijim i produktivnijim aktivnostima.

U Hrvatskoj mogućnost liječenja ovisnosti o internetu postoji u Psihijatrijskoj bolnici za djecu i mladež u Zagrebu, a traje od šest mjeseci do tri godine. Liječenje obuhvaća psihoterapiju, uz promjenu stila života. U težim slučajevima pomaže i antidepressivna terapija. Mogu se koristiti i metode koje direktno ili suptilno djeluju na svjesnost i podsvijest, poput afirmacija, subliminalnih poruka, NLP, EFT, psihoterapija.

Više pročitajte u sljedećim izvorima:

- <http://www.eduvizija.hr/portal/sadrzaj/ovisnost-o-internetu>
- <http://www.infinius.hr/blog/ovisnost-o-internetu/>
- http://www.unizg.hr/fileadmin/rektorat/Studiji_studiranje/Podrska/Savjetovanje/Ovisnost_o_internetu.pdf

PRIJEDLOG OBRADE FILMA NA SATU MEDIJSKE KULTURE

Prilikom gledanja filma trebalo bi izdvojiti osnovne teme koje se prožimaju kroz cijeli film. To su primjerice ovisnost o Internetu i videoigrama, liječenje ovisnosti, zdravlje, umjerenost, obitelj, odnosi, komunikacija, otuđenje, virtualni svijet, adolescencija, generacijski jaz, ljudska prava, moderno kinesko društvo, politika jednog djeteta, medijska pismenost, društveni pritisak na pojedinca, djetinjstvo, odrastanje itd.

Nakon projekcije i kratke emocionalno-intelektualne stanke, upitajte učenike kako ih se dojmio film i koji su ih prizori iz filma najviše impresionirali ili uznemirili, i zašto. Potom bi u razredu bi uslijedila istraživačka rasprava kroz niz pitanja.

Ovisnost o Internetu

- Jeste li ikada čuli za izraz ovisnost o Internetu?
- Profesor Tao u filmu kaže: "Kao psihijatar, moj posao je utvrditi radi li se zaista o bolesti". Vidite li ovisnost o internetu kao bolest? Zašto da ili zašto ne? Je li riječ o pravoj ovisnosti? Jedan od dječaka u filmu kaže da je to samo "društveni fenomen". Što misliš, je li korištenje Interneta nova vrsta ovisnosti ili protagonisti filma jednostavno sudjeluju u ovoj društvenoj pojavi?
- Jesu li mlade osobe u centru tretirane poput ovisnika o teškim drogama? Je li ovisnost o internetu i igricama u rangu s ovisnošću o drogama?
- U filmu se navodi kako je Kina prva zemlja koja je proglasila ovisnost o Internetu kao klinički poremećaj i smatra ju glavnom prijetnjom za javno zdravlje i tinejdžersku populaciju. Da li ono što ste vidjeli i čuli u filmu izgleda kao ovisnost?
- Nadalje, Tao navodi kako je njegovo istraživanje pokazalo da ovisnici provode više od šest sati dnevno na Internetu, a da to nije u poslovne ili edukativne svrhe. Je li to valjan opis ovisnosti o Internetu ili mladi troše svoje vrijeme na aktivnosti u kojima odrasle ne vide vrijednost? Kakva bi primjerice bila reakcija roditelja u slučaju da njihova djeca provode više od šest sati dnevno na internetu u svrhu učenja?

Simptomi

- Jeste li čuli išta poznato u pričama roditelja koji su govorili o ponašanju svojih sinova? Na koji način su ove mlade osobe slične ili različite tinejdžerima koje poznajete?
- Razmotrimo neke od zaključaka koje voditelj centra iznosi u filmu. Da li ono što ste vidjeli u filmu podržava Taovu procjenu?
 - zaustavljanje razvoja socijalne inteligencije
 - strah od komunikacije s drugima
 - nedostatak povjerenja u druge
 - usamljenost i introvertiranost
 - računalo ih povezuje jedno s drugima
 - korištenje računala kao bijeg
 - nemogućnost doživljavanja zadovoljstva i junaštva u stvarnom životu. Iako znaju sve o Internetu, ne znaju ništa o ljudskim osjećajima.
- Opišite različite simptome i ponašanja povezane s ovisnošću o internetu. Koji su psihološki i fiziološki učinci pretjeranog korištenja Interneta? Kakve mogu biti posljedice? (napuštanje škole, neuspjeh u školi, obiteljski sukobi, kompulzivno igranje videoigrica bez ikakvih drugih interesa, nesanica, agresivnost, ne jedenje, nepostojanje društvenog života izvan virtualnog svijeta)
- Jedan od mladića je rekao kako mrzi svoju obitelj i školu. Je li to rezultat prekomjernog sjedenja za računalom ili uzrok bijega u virtualni svijet?
- Psihijatar u centru govori kako "neki mladi misle da je virtualni svijet bolji od stvarnosti". Ako je ta pretpostavka točna, što misliš zašto mlade osobe imaju takvo uvjerenje? Je li ova vrsta razmišljanja dokaz ovisnosti? Koji bi mogli biti uzroci bijega u virtualni svijet?
- Roditelji i bolničko osoblje opisuju neka zabrinjavajuća ponašanja od strane mladih. Na primjer, ne odlaženje u školu, ne spavanje, ne kupanje, nezahvalnost i prkos. Što mislite, koja ponašanja su znak ovisnosti, a koja su tipična za adolescente i tinejdžerski bunt? Kada i u kojim okolnostima je prikladno reći da su određena ponašanja, koja se inače smatraju normalnima, zapravo patološka?
- Sada kada ste pogledali film, kako biste definirali ovisnost o internetu i videoigricama?

Perspektiva mladića

- Kadu su Hackera upitali ima li prijatelje izvan virtualnog svijeta, rekao je da nema. Kada su ga pitali zašto, odgovorio je kako je "stvarnost previše lažna". Što mislite o njegovoj izjavi?
- Jedan od mladića kaže da su psihijatri isprali mozak njihovim roditeljima te da bi prema njihovoj definiciji 80% Kineza bilo ovisno o Internetu. Što mislite, je li roditeljima ispran mozak? Koja ulogu ima generacijski jaz u pogledu vrijednosti i pristupu vremenu provedenom na internetu?
- Tao uspoređuje mlade s ovisnicima o heroinu: "Ovi mladi žele igrati online igre svakog dana i tome se vesele. Zato to zovemo elektroničkim heroinom". S druge strane, dječak Hope objašnjava što ga privlači u igranju igrica: "Čini mi se da se dobrim djetetom smatra samo ono koje ima dobre ocijene. Moje ocijene i nisu baš nešto, ali bolje igram igrice od ostalih. Osjećam se super kad pobijedim. To je barem jedna stvar u kojoj sam bolji od drugih." Da li objašnjenje ovog mladića ide u prilog Taovoj analogiji o elektroničkom heroinu?

- U jednoj sceni filma, grupa pacijenata se hvali koliko su dana proveli igrajući igre online i koliko su potrošili novaca na igre. Neki su proveli preko 300 sati uz ekran unutar dva tjedna, potrošili preko 50 tisuća kuna na jednu igru, a neki pak stavljali pelene kako igranje ne bi bilo ometano odlascima na toalet. Je li to stvar kojom se trebaju ponositi? Može li se ovo hvalisanje usporediti s načinom na koji narkomani ili alkoholičari koji se liječe govore o svojim iskustvima?
- Postoji puno stvari koje tinejdžeri mogu raditi online (npr. biti na chatu, koristiti društvene medije, slušati glazbu, gledati filmove i razne videosječke), međutim, pacijenti iz centra u velikoj većini opsesivno igraju igrice. Zašto? Što je tako privlačno u igricama? U jednom trenutku, Tao govori u filmu kako mladići igranjem igrice traže mogućnost junaštva i osobnog postignuća koje inače ne mogu ostvariti u stvarnosti. Što mislite o toj tezi?
- Nakon što je Hacker priznao da se zaljubio online u jednu djevojku, drugi mladić mu odgovara: "Ti si previše glup da bi se zaljubio u nekoga online". Zašto bi se zaljublivanje preko interneta smatralo glupim? Je li to znak da govornik razumije razliku između virtualnog i stvarnog svijeta?
- Koje poruke mladići pokušavaju poslati putem usvajanja engleskih nadimaka?

Tretman

- Kako ste reagirali kada ste u filmu vidjeli centar za liječenje? Na što vas podsjeća taj centar i zašto?
- Je li u redu od strane roditelja davati djeci tablete za spavanje i na prevaru ih voditi u centar gdje će se iznenada naći iza rešetaka? Jesu li time povrijeđena njihova ljudska prava? Je li dovoljno to što vlada zahtijeva samo pristanak roditelja kako bi se ova djeca držala u centru protiv svoje volje?
- U skladu s 9. člankom Konvencije o pravima djeteta, svako dijete ima pravo na zajednički život sa svojim roditeljima, osim ako je odvajanje prijeko potrebno i u najboljem interesu djeteta. Ovi maloljetnici iz filma, tijekom tri ili četiri mjeseca trajanja rehabilitacije, ne vide svoje roditelje – jedino kroz rešetke ili na obiteljskoj terapiji. Što bi prema vama bili najbolji interesi djeteta? Je li u ovom slučaju odvajanje od roditelja protivno najboljem interesu djeteta? Je li odvajanje nužno i potrebno?
- Trebamo li osuđivati roditelje ukoliko se radi o posljednjoj prilici i nadi da se spasi vlastito dijete?
- Tijekom filma čujemo mladiće kako govore "ne znam zašto sam ovdje", "ovdje gubim vrijeme. Ne trebam nikakvo liječenje. Mogu prestati igrati igre ako to poželim", "neka djeca su bila drogirana, a neka su na prevaru stigla ovdje". Jesu li ovi komentari tipični za ovisnike ili ukazuju na problem same procedure ili oboje?
- Kina provodi jedinstveni program liječenja ovisnika o internetu. Iako je liječenje mnogima u centru zbilja potrebno, jesu li metode odgovarajuće? Je li militaristički tretman učinkovit ili poželjan? Da li je tinejdžer koji igra »World of Warcraft« vrijedan rigidnog drila kojem su podvrgnuti »ovisnici« u centru?
- U kojem smislu je kinesko društvo različito od našeg? Dolaze li iz toga određene predrasude i opreke u mišljenju?
- Jedan od mladića kaže: "Oni uništavaju naša stara uvjerenja i prave nova. To je kao ispiranje mozga." Što bi to značilo? Koja je razlika između liječenja (npr. kognitivne terapije) i "ispiranja mozga"?

- Nakon što je Hope pobjegao iz centra, kao vođa grupe stavljen je u izolaciju. Liječnici smatraju da izolacija, samoispitivanje i samorefleksija mogu pomoći pacijentu. Što mislite o stavljanju pacijenta u samicu? Koje se druge strategije mogu koristiti u poticanju samopromišljanja?
- Neke fundamentalističke kršćanske zajednice pokušavale su u svojim kampovima "izliječiti" mlade od homoseksualnosti. Je li pokušaj "reprogramiranja" ovih tinejdžera tome sličan? Je li moguće izliječiti ovu mladež?
- Što misliš, je li kineski način liječenja učinkovit? Postoji li drugi način liječenja koji bi mogao biti efikasan?
- Koju ulogu trebaju imati obitelji i odgojno-obrazovne ustanove po pitanju učenja medijske pismenosti? Je li ovisnost o Internetu dosegla kriznu točku u svijetu, i ako jest, koja vrsta liječenja bi prema vašem mišljenju bila najuspješnija?
- Ukoliko bi roditelji i zdravstveni djelatnici uspjeli razbiti internetske navike tinejdžera, što bi tinejdžeri time izgubili, a što dobili?

Odnosi u obitelji i obiteljska terapija

- Nicky govori svojim roditeljima: "Kod kuće imam osjećaj da ne postojim. Osjećam se kao da nikome od vas nije stalo do mene. Na internetu imam prijatelje koji se brinu o meni." Također kaže: "Ne mislim da su moji online prijatelji izmišljeni. Oni su također ljudska bića." Da se nalazite s Nickyjem zajedno u sobi, što biste mu rekli na to?
- Hackerov otac priznaje da je premlaćivao sina i prijetio mu nožem. Na koji način je to nasilje pridonijelo ponašanju njegova sina?
- Krive li roditelji pomoću ovog poremećaja svakojaka socijalna pitanja i probleme u ponašanju? Utječu li problematični odnosi u obitelji na prekomjerno korištenje Interneta? Mislite li da je internet je problem, ili samo simptom dubljih problema? Možemo li reći da su loši odnosi u obitelji izazvali bježanje u virtualni svijet ili je Internet uzrokovao loše odnose? Što je bilo prije, kokoš ili jaje?
- Je li ovisnost o internetu naišlo na plodno tlo upravo u Kini zbog sve veće usamljenosti njihove djece zbog politike jednog djeteta?
- Tao govori roditeljima da su se njihova djeca okrenula Internetu djelomično zbog toga što roditelje brine samo njihov uspjeh u školi. Koju ulogu imaju roditelji u ozdravljenju svoje djece i zašto centar smatra da je uloga roditelja jako važna?

Komunikacija

- Obiteljske terapije koje smo vidjeli imaju za cilj ponovno uspostaviti dijalog između djece i roditelja. Zašto je to sastavni dio liječenja? Može li takva vrsta terapija obnoviti obiteljske odnose? Leži li u tome vrijednost ovog centra?
- Jedan roditelj navodi u filmu: "Mi kao roditelji, nismo prijatelji s vlastitom djecom", te dodaje kako ne postoji komunikacija: "To je gore od razgovora sa strancem". Zašto je komunikacija između roditelja i djece važna? Je li tehnologija oslabila komunikaciju? Kako se pak može koristiti za jačanje komunikacije? Koje su prednosti, a koji nedostaci digitalne komunikacije?
- Na koji način svakodnevno komunicirate sa svojim vršnjacima?
- Sada kada ste pogledali film, što mislite, na koji se način može ostvariti bolja komunikacija? Može li se komunikacijom riješiti neki problem kada vas nešto muči, kada ste povrijeđeni ili ljuti? Razgovarate li o svojim problemima s vašim prijateljima,

obitelji, nastavnicima? Imate li osjećaj da vas kod kuće ili u školi ne čuju i doživljavaju? Na koji način se najradije izražavate?

Vlastite online navike

- Na koji način koristite Internet? Koliko vremena provodite na internetu? Kakve su vaše online navike? Koja je glavna djelatnost za koju koristite internet? Koliko vremena trošite na tu vrstu aktivnosti?
- Danas nam je dostupno sve, ali smo isto tako i mi izloženi svemu. Objasni.
- Zna li kako i na siguran način koristiti Internet?
- Što bi se dogodilo da provedete jedan dan bez mobilnih telefona i Interneta?
- Utječe li Internet na kvalitetu života?
- Je li važno uz svakodnevno korištenje Interneta, društvenih mreža i igranja računalnih igrica imati uravnotežen obiteljski i društveni život u stvarnom životu? Zašto? Kako uživati u pozitivnim učincima interneta? Ako je to svijet u kojem živimo, koje bi granice trebale biti? Kada je previše i kada navika prerasta u ovisnost?

Zaključna razmatranja

- Kada bi mogli pitati nekog protagonista iz filma jedno pitanje, što biste ih pitali?
- Što mislite, što se kasnije dogodilo s dječacima iz filma, kako je završila njihova priča? Da li im je tretman pomogao? Hoće li moći nositi se sa životom izvan virtualnog svijeta?
- Gledajući ovaj film koja su ti se razmišljanja i pitanja «motala» po glavi?
- Što mislite, koja je poruka ovog filma?
- Zašto su ovakve priče važne? Jesu li takve priče prisutne samo u Hrvatskoj ili i šire? Može li filmska umjetnost promijeniti svijest gledatelja o nekom životnom problemu, potaknuti ih na akciju i sl.?

O dokumentarnom filmu i filmskim izražajnim sredstvima

- Koje su karakteristike dokumentarnog filma? Što on najčešće prikazuje? Mislite li da je nešto u ovom filmu "režirano"? Što mislite, koji su izazovi pratili redateljice pri snimanju ovog filma? Što misliš, jesu li autorice filma kao »strankinje u Kini« doista imale priliku snimiti ono što su željele ili su im neke stvari ipak ostale nedostupne?
- Je li ovaj dokumentarac objektivan? Jesmo li mogli čuti i drugu stranu priče, druge sugovornike? Iz čije je sve perspektive ispričan ovaj film? (zaposlenici, roditelji, pacijenti)
- Kakva je pozicija redateljica u cijeloj priči? Kakav je njihov odnos prema osobama koje snimaju? Jesu li simpatizirale nekoga? Jesu li bile pristrane? Vjerujete li redateljicama? Jesu li dale publici dovoljno prostora za formiranje vlastitog mišljenja?
- Kakva je kamera u filmu?
- Kakva je atmosfera filma?
- Što je doprinijelo realizmu filma?
- Kojom biste ocjenom od 1 do 5 ocijenili ovaj film? Biste li film preporučili svojim prijateljima i prijateljicama? Obrazložite svoju ocjenu i napišite kritiku odgledanog filma. Za inspiraciju, pretražite Internet i pomno pročitajte tri filmske kritike o ovom filmu. Vaš osvrt treba sadržavati oko 500 riječi. Najčešće se sastoji od uvoda (naziv

filma, kratak sažetak), analize filma, tumačenja, dojmova i vlastitog mišljenja potkrijepljenom argumentima, kao i zaključne ocijene filma.

Izvori

- http://restartlabel.net/o_filmu?id=195
- <http://dogwoofglobal.com/webjunkie/>
- <http://www.pbs.org/pov/webjunkie/partner-toolkit/>
- <http://www.bbc.co.uk/programmes/b04hkb5r>
- <http://www.ziher.hr/dokukutak-web/>
- <http://www.express.hr/drustvo/kontroverzno-lijecenje-tinejdzera-ovisnih-o-internetu-1683#>
- <http://motherboard.vice.com/blog/behind-web-junkie-a-documentary-about-chinas-internet-addicted-teens>
- <http://bombmagazine.org/article/1000230/hilla-medalia-and-shosh-shlam>
- <http://www.thedailybeast.com/articles/2014/08/09/china-doesn-t-want-you-to-see-the-internet-addiction-film-web-junkie.html>
- <http://www.thedailybeast.com/articles/2014/01/20/web-junkie-is-a-harrowing-documentary-on-china-s-internet-addiction-rehab-clinics.html>
- http://learning.blogs.nytimes.com/2016/01/15/film-club-chinas-web-junkies/?_r=2

*Kako bi Kino Valli poboljšalo produkciju kvalitetnih filmskih naslova za djecu i mlade, voljeli bismo dobiti i povratnu informaciju učenika, nastavnica i nastavnika. Svoje osvrte i razmišljanja možete nam slati na fus@kinovalli.net

Projekt FUŠ realiziran je uz potporu

Hrvatski
audiovizualni
centar
Croatian Audiovisual Centre

European Children's
Film Association
Association Européenne du Cinéma
pour l'Enfance et la Jeunesse

